

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ANAYASA KOMİSYONU İLE ADALET KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
4 Mayıs 2017 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KARMA KOMİSYONLAR

A) KONU

1.- 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un çerçeve 17'nci maddesiyle Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddenin (c) fıkrası gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın, İstanbul Milletvekili Celal Adan'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından HSK'ya seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler sırasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Celal Adan'ın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Burdur Milletvekili Reşat Petek'in Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından HSK'ya seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler sırasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili Celal Adan'ın, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Burdur Milletvekili Reşat Petek'in, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Burdur Milletvekili Reşat Petek'in açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Karma Komisyon çalışmalarında tam tutanak tutulması, HSK üye adaylığı seçimiyle alakalı alt komisyon kurulması ve alt komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin karar

ANAYASA KOMİSYONU İLE ADALET KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON

1'inci Toplantı

4 Mayıs 2017 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon saat 16.02'de açıldı.

21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un çerçeve 17'nci maddesiyle Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddenin (c) fıkrası gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin bir görüşme yapıldı.

Mardin Milletvekili Mithat Sancar, İstanbul Milletvekili Celal Adan'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından HSK'ya seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler sırasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Celal Adan, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan, Burdur Milletvekili Reşat Petek'in Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından HSK'ya seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler sırasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Celal Adan, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Burdur Milletvekili Reşat Petek, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan, Burdur Milletvekili Reşat Petek'in açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un çerçeve 17'nci maddesiyle Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddenin (c) fıkrası gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için üye adaylığı seçimiyle alakalı olarak;

Karma Komisyon çalışmalarında tam tutanak tutulması,

Uygulanacak usul ve esasları değerlendirmek üzere bir alt komisyon kurulması;

Kurulacak alt komisyonun çalışmalarında tam tutanak tutulması,

Çalışma konusuyla ilgili olarak Karma Komisyon adına yazışma yapma konusunda yetkili kılınması,

Adayların başvuru evrakının incelemesine, değerlendirmesine ve seçim evrakını hazırlaması,
Alt Komisyon çalışmalarının en çok üç gün içinde tamamlanması,
Hâkimler ve Savcılar Kurulu ye seçiminin her bir üyelik için ayrı ayrı ve gizli oyla yapılması,
Her siyasi partiden -bildirmesi hâlinde- birer ye ile Karma Komisyon Kâtip yesinden oluşan 5
kişilik Tasnif Komisyonu kurulması, Tasnif Komisyonunun aday belirleme süresince görev yapması,
Kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 17.48'de toplantıya son verildi.

4 Mayıs 2017, Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.02

BAŞKAN : Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Reşat PETEK (Burdur)

SÖZCÜ : Abdurrahman ÖZ (Aydın)

KÂTİP : Muhammet Emin AKBAŞOĞLU (Çankırı)

BAŞKAN - Anayasa Komisyonumuzun ve Adalet Komisyonumuzun değerli üyeleri, basının kıymetli mensupları; Karma Komisyon Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz eksikimiz var ama toplantı yeter sayımız bakımından eksik yok. Mazeret bildiren 2 arkadaşımız var, herhâlde 3-4 arkadaşımız da gelmek üzere ama toplantı yeter sayımız mevcuttur.

Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden kurulu Karma Komisyonun 26'ncı Yasama Dönemi 2'nci Yasama Yılı 1'inci toplantısını açıyorum.

II.- KARMA KOMİSYONLAR

A) KONU

1.- 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un çerçeve 17'nci maddesiyle Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddenin (c) fıkrası gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, bu toplantımızın çağrı gündemini 3 Mayıs 2017 Çarşamba günü sizlere yazılı olarak tebliğ ettik ancak ben gündemi bir kez daha hatırlatmak isterim.

Bugün bir araya gelmemizin sebebi, daha önce Anayasa Komisyonunda karara bağladığımız 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un referandum sonucunda milletimizce de kabul görmesi üzerine bazı maddeleri hemen yürürlüğe girdi. Yürürlüğe giren maddelerden biri de toplantı gündemimizi teşkil eden ve yeni değişiklikteki adıyla Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçiminin yapılmasıdır.

Bildiğiniz üzere, Yüksek Seçim Kurulu 663 sayılı Kararı'yla 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum kesin sonuçlarını 27 Nisan 2017 tarihinde açıklamış ve oylama neticesini aynı gün Resmî Gazete'nin mükerrer sayısında 27/04/2017 tarihli ve 30050 sayılı Gazete'de yayınlamasıyla 6771 sayılı Anayasa değişikliği kabul edilmiş ve bazı hükümleri yürürlüğe girmiştir.

Yürürlüğe giren, Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddenin (c) fıkrası gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin Hâkimler ve Savcılar Kurulu için 7 üyenin seçimini yapması gerekmektedir. Yine bu geçici 21'inci maddenin ilgili hükmü gereğince seçim süreci sırasıyla Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin en geç otuz gün içinde seçilmesini, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki 40'ıncı günü takip eden iş günü görevlerine başlamalarını gerektirmektedir

Başvurular bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yapılmalıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı süre kaybetmeksizin başvuruları Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden kurulu Karma Komisyona göndermek zorundadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı referandum kesin sonuçlarının Resmî Gazete’de yayınlanması üzerine vakit kaybetmeksizin kendi resmî internet sitesinde gerekli duyuruyu yapmış ve beş gün boyunca tatil günlerinde de nöbetçi bırakarak başvuruları alınmış ve dün itibarıyla Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği için başvuran aday adaylarının evrakını Karma Komisyon Başkanlığımıza havale etmiştir. Bu konuyla ilgili istatistikleri birazdan paylaşacağım.

Ayrıca ilgili listeyi toplantı gündemimizin eki olarak da sizlere gönderdik. Başvuran aday adaylarının öz geçmişlerinin ve fotoğraflarının bulunduğu bir çalışmayı da parti gruplarımızın temsilcileriyle paylaştık, bunu CD olarak da vereceğiz.

Bülent Bey size.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - 1 tane bende var.

BAŞKAN - 1 tane geldi, evet.

Bunları bütün üyelerimiz için de çoğaltıp dağıtabiliriz, CD de verebiliriz.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - İyi olur.

BAŞKAN - Bu şekilde mi verilmesi? Biraz masraf olmasın diye şey yaptık ama... 7.500 sayfa falan tutuyor da fotokopi baskı.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) - CD yeterli Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Peki.

Değerli arkadaşlar, Karma Komisyon gerekli havale yapıldıktan sonra on gün içinde her 1 üyelik için 3 adayı üye tam sayısının üçte 2 çoğunluğuyla belirleyecektir. Birinci oylamada üçte 2 çoğunlukla seçimin sonuçlandırılmaması hâlinde ikinci oylama yapılacak, burada beşte 3 çoğunluk aranacaktır. İkinci turda oylamada da sağlanamadığı, sonuçlandırılmadığı takdirde 3’üncü oylama yine beşte 3 çoğunluk aranmak suretiyle yapılacaktır. Beşte 3 çoğunluğun sağlanamaması hâlinde ise 3’üncü oylamada en çok oyu almış olan seçilecek üyelerin 2 katı aday arasından ad çekme usulüyle üye belirleme işlemi tamamlanacaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu da Karma Komisyon için öngörülen usul ve nisapları gözeterek on beş gün içinde seçimini yapacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilecek 7 Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyesinden 3 üye Yargıtay üyeleri arasından, 1 üye Danıştay üyeleri arasından, 3 üye de yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından ancak öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilecek üyelerden en az 1 ‘inin öğretim üyesi ve en az 1 ‘inin de avukat olması şartıyla toplamda 3 üye seçilmesi zorunlu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilecek bu 7 Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği için 36 Yargıtay üyesi, 8 Danıştay üyesi, 7 Yükseköğretim Kurulu üniversite öğretim üyesi, 32 avukat olmak üzere toplam 83 aday adayı başvuruda bulunmuştur. Hâlihazırda bu aday adaylarına ait Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı duyurusunda belirtilen evrak Başkanlığımız uhdesinde bulunmaktadır.

Bugün hep birlikte yapacağımız müzakere ve alacağımız kararlar sonucu yapacağımız seçim ve oluşturacağımız uygulama sadece bu seçimle ilgili olmayacak, ilk olacağı için bundan sonraki yapılacak HSK üyeliği seçimlerinde de yol gösterici bir nitelik taşıyacaktır. Konuya ilişkin bütün üyelerimizden değerli, yapıcı katkılar beklediğimi burada belirtmek isterim.

Söz almak isteyen üyelere söz vermeden önce on gün içinde seçimi bitirmemiz gerektiğini Anayasa'daki hüküm gereği bir kez daha hatırlatmak isterim.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Şimdi gündem üzerinden müzakereleri açıyorum.

Toplantının hayırlı olmasını da Cenabı-Hak'tan niyaz ediyorum.

Söz talep eden arkadaşlarımız? Ben burada göremiyorum.

Bakanlık koltuğuna alışamadınız galiba Bülent Bey?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Söz istemeden verecek misiniz diye merak ettik. Burada son yaptığımız toplantıda sözümüzü bir hayli kestiğiniz için, konuşturulmadan dağıldığı için... O yüzden biraz bekledim bakalım telafi edecek misiniz diye.

BAŞKAN – Ama toplantıda kullanmadığınız sözler buraya intikal etmiyor, o toplantılarda kullanamadıklarınız buraya intikal etmiyor.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli Karma Komisyon üyeleri; tabii, şimdi “Başkanlığın sunuşları” bölümünden sonra 2’nci maddede “seçim sürecinin planlanması” diye bir madde var. Sanıyorum, oraya geçtik. Doğru mudur Sayın Başkan?

BAŞKAN – Evet.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Şimdi, önce şunu paylaşmakta yarar görüyorum: Anayasa değişikliği teklifi Anayasa Komisyonunda görüşülmeye başlandığı günden itibaren ısrarla değişiklikle ilgili görüşlerimizi ayrıntılı olarak anlattık ve paylaştık. Bütün o Anayasa değişikliğindeki getirilen hükümleri yeniden burada açıp da tartışma niyetinde değiliz. Bir süreç yaşandı ve referandumun sonucunda da bir karar verildi. Biz bu süreçte “mühürsüz seçim süreci” diyoruz. Bu referandum, ne yazık ki mühürsüz seçim süreciyle, Yüksek Seçim Kurulunun sadece “hayır” oyu verenleri değil, “evet” oyu verenler de dâhil olmak üzere 49 milyon seçmenin iradesini sakatladığı, fesada uğrattığı bir mühürsüz seçimle, ayıplı seçimle sonuçlanmıştır. Meşruiyet tartışması ciddi bir tartışma olarak devam edecektir. Ne yazık ki bu değişiklik daha doğuş anından itibaren, oylama ve sayım döküm sürecinden itibaren gayrimeşru bir pozisyonda ortaya çıkmıştır ve bundan sonra da bu gayrimeşru pozisyon devam edecektir. Tarihimizde buna ilişkin başka tartışmalar bundan önce de yaşanmıştır, bundan sonra da ne yazık ki böyle bir meşruiyet sorunuyla başlıyor bu süreç.

Bu gayrimeşru sürecin şu andaki toplantımızı ilgilendiren bölümü Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bir an önce, behemehâl seçilmesiyle ilgili olan bölümüdür. Hazırlanan Anayasa değişikliğinde değişikliğin neredeyse yüzde 80’i ilk yapılacak genel ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yürürlüğe girecek iken küçük bir kısmının ve özellikle de 2 maddesinin -askerî yargıya ilişkin bölümleri kenarda tutuyorum- biri Cumhurbaşkanının partili olması, bir diğeri de aynı şekilde Hâkimler, Savcılar Kurulunun seçilip göreve başlamasının her nedense hemen yapılması arzu edilmiştir ve yürürlük maddesinde böyle bir farklılık getirilmiş; konumuzla ilgili olan Hâkimler, Savcılar Kurulunun seçiminde -biraz önce Sayın Başkanın da söylediği gibi- otuz gün içinde seçimin tamamlanması, kırk gün içerisinde de yeni seçilenlerin göreve başlaması hükme bağlanmıştır.

Yine, hemen yürürlüğe girecek maddelerden Cumhurbaşkanının partili olmasına ilişkin maddeyle bununla ilgili yasada herhangi bir uyum düzenlemesi yapılmadan -Anayasa'daki değişiklik esas alınarak- hâlâ ilgili kanunda, Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nda “Partiyle ilişkisi kesilir.” hükmü devam ediyor olmasına rağmen hemen yürürlüğe sokulup Sayın Cumhurbaşkanının partisiyle resmî irtibatı

da sağlanmıştır. Bu aceleyi anlamak kolay değil, bunu zaman içerisinde kamuoyu değerlendirecek. Kanunu bile değiştirmeden hızla Sayın Cumhurbaşkanının parti aidiyeti ve bağının hukuken kurulması bir başka ilginç noktadır.

Şimdi gelelim bizim işimize: Burada Karma Komisyonunun işi adayların aday adayları içerisinde tespit edilerek Genel Kurula gönderilmesi sürecidir. Değerli arkadaşlar, Anayasa değişikliği görüşmeleri sırasında yargıyla ilgili noktada hassasiyetimizi uzun uzun ve ayrıntılı olarak anlattık. Aynı uzunlukta ve ayrıntıda anlatmayacağız şu anda, o görüşmelerin faslı bitti ama belli noktalara işaret etmeyi bir zorunluluk, bir görev olarak görüyoruz.

2010 yılında yine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun bugün değiştirilen şekline getirilmesi için bir Anayasa değişikliği yapılmış ve bir referandumla o Anayasa değişikliği de kabul edilmişti. 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliği referandumunda yürütülen kampanyalarda ve o Anayasa değişikliğinin gerekçesinde yargının bağımsız ve tarafsız olması konusunda, yargının bağımsızlaşması noktasında bir önemli devrim yapıldığı ifade edilmişti. Sonradan bizim bütün ikazlarımıza dikkat etmeyen, kabul etmeyen, ciddiye almayan, o değişikliği yapan blok yani AK PARTİ ve FETÖ bloğu -o dönemde daha “FETÖ” denmiyordu- böyle bir kampanyayla 2010 yılında Hâkimler, Savcılar Yüksek Kurulunun bugünkü yapısını oluşturdu. Arkasından yapılan ilk seçimlerde ibretle gördük ki bütün yargı teşkilatı bir çetenin eline teslim edildi. Kim eliyle? Adalet Bakanlığının desteğiyle, dönemin iktidarının desteğiyle oluşturulan, seçimlerle oluşturulan Hâkimler, Savcılar Yüksek Kurulunun organizasyonu ve eliyle bütün yargı örgütü bir terör örgütünün, çetenin eline teslim edildi. Ondan sonra, bu çetenin yarattığı tahribatı giderebilmek için neredeyse yargı örgütünün önemli bir bölümü görevden şu veya bu şekilde ihraç edilerek ve 15 Temmuz noktasına Türkiye’yi taşıyan sürecin tahribatını nasıl gideririz diye siyaset kurumu bir başka telaşın içerisine düştü. Bunu, bir tarihi hatırlatmak için söylemiyorum; bunu yargıyı siyasal saiklerle dizayn etme yaklaşımının sadece yargıya verdiği zararı değil, bir ülkeye, toplama nasıl zarar verdiğini göstermek, o zararın ölçüsünü vurgulamak için söylüyorum. Ne yazık ki aktörler değişti ama uygulamalar değişmedi. Bugün şimdi bu bloğun içerisinde FETÖ yok, o cemaat yok, o çete yok ama bu yapıda aynı anlayışla bir yeni blok oluşturulup oluşturulan bu yeni blokla yargı yeniden siyasal mülahazalarla dizayn edilmeye çalışılıyor. Yaşadığımız sıkıntı budur, bu sıkıntının... Dün 15 Temmuz Türkiye’yi getiren hangi sorunlar varsa arzu etmiyoruz ama ne yazık ki geleceğe dönük de Türkiye aynı hastalıklı bir maceraya doğru yolculuk yapıyor. Bugün bu yolculuğun bir başka önemli kilometre taşındayız burada, yargının siyasallaşmaya başladığının bir başka adımının başındayız. Başından bu yana, oluşturulacak bu yeni kurul bütün bir yargı örgütünü siyasetin emrine verir, aslında siyaset onu kendi emri altına almaya çalışırken farkına varmadan yeni çetelerin emri altına sokar diye uyardığımız ama ne yazık ki aynı şekilde, kamyon yokuş aşağı, frenleri patlamış bir biçimde, nereye çarparak duracağı belli olmayacak şekilde yolculuğuna devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, bu yapının böyle devam etmesi hâlinde hiç şüphemiz olmasın ki önümüzdeki günlerde de yine şunu duyacağız: Bir anlayışın, bir çetenin, bir terör örgütünün -her neyse- mensubiyet, irtibat ve iltisakı altındaki yargı mensuplarından şikâyet eden bir yeni edebiyat başlayacak.

Müracaatları daha ayrıntılı olarak görmedik. Burada yöntem belirlenecek. 83 müracaat olduğu bildirildi. Bu 83 müracaatın şöyle kabaca yapılan ilk incelemesinde, ilk göz atmasında görüyoruz ki müracaatların büyük bir çoğunluğunun AK PARTİ mensubiyeti, irtibat ve iltisakı içerisinde olduğu açığa çıkıyor. Bir siyasi partiyi eleştirmek ya da bir siyasi partiye yönelik husumet anlayışıyla bunu söylemiyorum. Sadece bir anlayışın yanlışlığını ve bir anlayış etrafında oluşturulacak mensubiyet, irtibat ve iltisak bağlarının bizi gelecekte bir başka felakete nasıl sürükleyebileceğine işaret etmek için bunları

söylüyorum. Ne yazık ki bizi yanıltmadınız, ne yazık ki bu tabloda müracaatlara dahi baktığımızda, arka planda özellikle bir siyasal anlayışı yargıya hâkim kılma girişiminin daha başlangıçta ağırlıklı bir şekilde müracaatlara yansıdığını görüyoruz.

Bu çerçevede toparlayacak olursak, süreci daha başından itibaren sakat bir biçimde inşa etmeye dönük girişimler, tıpkı mühürsüz seçimin yarattığı gayrimeşru ortam gibi, bundan sonrasına ilişkin yargıda da esaslı bir meşruiyet tartışmasını başlatacaktır. Biz bu meşruiyet sorununun bir parçası olmayacağız, biz bu gayrimeşru yapılanmalara katkı veren pozisyonda olmayacağız. İkaz etme görevimize devam edeceğiz. Biz, bu konuda bir kere daha, daha önce söyleyip sonradan ortaya çıkan tehlikeleri, tekrar yarın nelerin ortaya çıkacağını ifade ederek size anlatamamak bile bu platformlar aracılığıyla millete anlatmanın ve kayıtlara geçirmenin mücadelesini vereceğiz.

Belli ki bu çalışmalarda, bir hazırlık çalışması sırasında aday seçim sürecinin planlanmasına ilişkin bazı çalışmalar yapılacak. Sayın Başkanın bizimle gayriresmî görüşmelerinde söylediği bir alt komisyon oluşturulup bu alt komisyonun bu ön çalışmaları yaparak Komisyona getirmesine ilişkin bir eğilim var. Öncelikle şunu tekrar vurgulamayı zorunlu hissediyoruz: Bu yapı şimdiden yeni mensubiyet, irtibat ve iltisakların felaketlerini yaratacak bir adımın başlangıcıdır. Bu çerçevede mühürsüz seçimle oluşturulan gayrimeşru bir yapı üzerinde, gayrimeşru bir yargı düzeni yaratma girişimlerine başlarken oluşturulacak bu komisyona katılarak herhangi bir katkı vereceğimizi düşünmüyoruz. Bu nedenle bu komisyona üye vermeyeceğiz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu çerçevede oluşturulacak alt komisyona üye vermeyeceğimizi şimdiden ifade ediyoruz. Yapının başından sakat kurulan bir süreçle başlarken aşağıda çakıl taşlarının nasıl dizileceğine, yanlış bir temele çakıl taşlarının nasıl dizileceğine ilişkin bizden herhangi bir şekilde alabileceğiniz bir katkı yoktur. Bu nedenle bu meşruiyet sorunun devam edeceğini ifade ederek, yargının siyasallaşma sürecine karşı her platformda mücadeleye devam edeceğimizi de ifade ederek oluşturulacak muhtemel bir alt komisyona üye vermeyeceğimizi de ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tezcan, teşekkür ediyorum.

Mithat Hocam, buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, evet, bir referandum süreci yaşadık. Çok önemli bir Anayasa değişikliği süreciydi bu. Sistemi radikal bir biçimde değiştirmeyi öngören bir düzenleme paketi geldi. Hem Komisyon sürecinde hem de Genel Kurulda bu pakete ilişkin eleştiri ve uyarılarımızı yaptık, dile getirmeye çalıştık ama görülüyor ki AKP ve MHP bu konuda kararlılar ve o kararlarını çoktan vermişlerdi, eleştirileri kulak ardı etme kararlılığı da vardı bunun içinde. Dolayısıyla eleştirilerle bu tutumu değiştirmenin imkânlarının çok çok azaldığını, hatta yok edildiğini söyleyebiliriz.

Bunun bir parçası da hiç şüphesiz kamuoyundaki tartışmaların tek taraflı yürütülüyor olmasıydı. Anayasa paketi buradayken, değişiklik paketi bu Komisyondayken ve Genel Kuruldayken şöyle televizyonlara bir bakın, bu konuyla ilgili programlara kimler davet edildi, kimler davet edilmedi; kimlerin sözü kesildi, kimlere söz verildi. Daha en başından son derece adaletsiz bir süreç olacağı belliydi hem Meclis çalışmaları bölümünün hem de referandum kısmının. Mesela partimizden hiç kimse TRT’ye zaten çağrılmıyor. Hadi TRT resmen kontrol ediliyor iktidar tarafından ama diğer medya da aynı şekilde kontrol ediliyor belli ki. Burada hukukçularımız da var milletvekili olan ve olmayan ama tek biri Anayasa’yla ilgili tartışma programına bir dakikalığına bile çağrılmadı.

Şimdi, biz biraz adalet duygusunun canlı kaldığına inanmayı sürdürmek istiyoruz. Bir taraf bu kadar apaçık kendi lehine dizayn edilmiş bir süreci, avantajlar dizisini kullanmayı içine nasıl sindirir? Bu toplum bu şekilde çürümeye nasıl mahkûm edilir? Yani siz bir maç izleyeceksiniz -futbol maçından söz etmeyeceğim, boks maçından söz ettim defalarca- gözümüzün önünde sürekli tek taraflı bir destekle bir üstünlük sağlamaya çalışan bir sporcu diğer tarafın eli kolu bağlı. Sadece bizler değil, sanırım muhalefetin, bu pakete muhalefet edenlerin de büyük bir kısmı için aynı şey geçerliydi. Kamuoyunda sözümüzü söyleme imkânı verilmedi. Neden? Çünkü getirilen değişikliği savunabilecek kuvvetli argümanlara sahip değildi bu değişikliğin arkasındaki siyasi partiler. Önce toplumu kutuplaştıran, gerilimi yükselten, öfkeyi artıran ifadeler kullandılar. Mesela “terörist” benzetmesi önce gayet rahatlıkla, hatta bayağı aymazlıkla tedavüle sokuldu, “‘Hayır’ verecek olanlar teröristtir.” Sonra bu tevil edilmek istendi, “Yok, efendim, teröristler de hayır verecek demek istedik.” En son “Yok, efendim, “hayır” verecekler de vatandaşımızdır.” gibi bir noktaya getirdiler ama başta yapılan zırvaydı ve zırvanın tevil götürme imkânı yoktu. Neden böyle bir yöntemle başvurulduğunu sorduğumuzda doyurucu bir cevap yok, aynı kutuplaşma stratejisi ve söylemi devam ettiriliyordu başka araçlarla, başka ifadelerle.

Yine o dönemde de uyarımdım, başka arkadaşlarım da uyarımdı. Bakın, bu Anayasa değişikliği toplumu kutuplaştırma sürecini derinleştiriyor. Türkiye toplumu 2 cepheye bölünüyor ve böyle devam edilirse bu cepheleşme, bu derin yarılmaya iyice pekişecek. Böyle bir yarılmaya üzerine bir anayasa, büyük bir anayasa değişikliği inşa etmek büyük hatadır.

Dünyadan da, Türkiye’den de çeşitli örnekler verdik, kısaca hatırlatayım: Anayasaların, toplumsal liberal demokratik süreç içinde, gelenek içinde ortaya çıkan anayasaların öncelikli hedefi hukuk devleti ve demokrasinin asgari temel ilkeleri üzerine toplumsal bütünleşmeyi sağlamaktır, toplumsal bütünleşmeyi demokrasi ve hukuk devleti ekseninde sağlamaktır. Siyasal çatışmaları da, siyasal farklılıkları da diğer toplumsal sorunları da bu çerçevede çözecek bir düzen kurmayı öngörür liberal demokratik anayasa geleneği. Oysa bu Anayasa değişikliği -ki basit bir anayasa değişikliği olmadığının altını her seferinde çizmek isterim- toplumsal bütünleşmeyi hedeflemek bir yana, tam tersi bir sonuç doğuruyordu. Daha en başından bu gayet net bir biçimde ortadaydı.

Tabii, Meclis süreci geçti, orada da yine uyarılara devam ettik ama referanduma gidildiği zaman son derece adaletsiz bir yarış düzeni içinde bu referandumun gerçekleştirilmesinin de büyük bir meşruiyet sorunu yaratacağını söyledik. Eğer şartlar eşit değilse, “evet” ve “hayır” diyenlerin kamusal alanda eşit fırsat ve imkânlardan yararlanmasi söz konusu değilse, adil bir seçim yarışı yapılmazsa ortaya çıkacak “evet” kesinlikle ebediyen meşruiyet tartışmasının içinde olacaktır, meşru olmadığı söylenecektir. Yine, Meclis Genel Kurulunda söylediğim örneği hatırlatayım. Bakın, 1961 Anayasası Türkiye’de liberal demokratik geleneğe göre “ileri” diye kabul edilen bir Anayasa’dır, benim de eleştirdiğim yanları vardır ama temel haklar düzeni ve kuvvetler ayrılığı konusunda Türkiye anayasacılık tarihinin iyi örneklerindendir. Peki, neden bu Anayasa istikrarlı bir hayat bulamadı? Buna –isimlerini saymama bile gerek yok- hem o zaman merkez sağ görüşte olduğunu söyleyebileceğimiz liberal hocalar hem yine daha eleştirel yaklaşan sol görüşlü hocalar da açık cevap veriyorlardı. Anayasa’yı hazırlama süreci tek taraflıydı, referandum tek taraflı yapıldı, Demokrat Parti yasaklanmıştı, kampanya imkânı tanınmadı kendisine, devletin bütün imkânları “evet” için kullanıldı ve ortaya ancak yüzde 61 “evet” çıkabildi. Bakın, yüzde 61 de şimdiyle karşılaştırsak yüzde 51’den bayağı yüksektir. Daha ilk günden itibaren bu Anayasa’nın meşru olmadığını savunmaya başladı Demokrat Parti geleneğinden gelen siyasi akımlar, Adalet Partisi bunu yıllarca aynı şekilde dile getirdi. Yine -o zaman da söyledik- bu karşılaştırma Türkiye yakın tarihi açısından önemli. Eğer, referandum süreci adil değilse, eşit şartlarda bir yarış yapılmıyorsa ortaya çıkan sonuç yüzde 61 değil, yüzde 91 de olsa meşru kabul edilmiyor. Yüzde 91-92 civarında bir kabulün 1982 Anayasası için çıktığını da biliyorsunuz. Neden 1982 Anayasası hiçbir

zaman geniş bir kabul görmedi bu toplumda? Sağından soluna, merkezinden öbür tarafına bütün siyasi akımlar bu Anayasa'yı meşru kabul etmedi çünkü yapılış süreci gayrimeşrudu, referandum süreci demokratik değildi, o nedenle de meşru kabul edilmedi. 1961 Anayasası'nın yüzde 61'i de bu nedenle meşruluk tartışmalarının hep konusu oldu, 1982 Anayasası için de durum apaçık ortada. Buna herhâlde kimsenin de itirazı olmaz.

Şimdi, 16 Nisan referandumuyla şeklen yürürlüğe girme imkânı bulmuş olan bu değişikliğin aynı çerçevede meşruiyeti siyaseten ve demokratik mülahazalar açısından kabul görmeyecektir. Şeklen yürürlüğe girebilir, o şekli yürürlüğü sağlayacak olan ana merci de Yüksek Seçim Kuruludur. Yüksek Seçim Kurulunun mühürsüz oylarla ilgili verdiği kararın tartışılacak bir yanı yoktur. Anayasa koyucunun yerine geçmiştir Yüksek Seçim Kurulu, yorum yoluyla Anayasa'yı ve yasaları değiştirme iktidarını kendinde görmüştür, kanunun apaçık hükmüne rağmen mühürsüz oyların geçerli olacağını duyurmuştur. "Karara mı bağladı?" diyeceksiniz, onu bile bilmiyoruz. 16 Nisan günü oylamalar devam ederken alınan bu karar, şunun da altını çizeyim, bize göre sonucu etkilemiştir, kesinlikle sonucu değiştirmiştir, buna inanıyoruz; değiştirmemiş olsa bile bunu tespit etme imkânı kalmamıştır. Hangi oylar mühürsüzdü, hangileri sonradan mühürlendi, bu mühürsüz oylar nerede kullanıldı, mühürsüz oyların kullanıldığı hangi sandıklarda kaç "evet" var, kaç "hayır" var tespit etme imkânı yoktur. Böyle bir seçim için yapılacak tek şey vardır, iptal. Bu seçimi yenilemek zorundasınız çünkü hiçbir usulsüzlük iddiasının aksini ispat etme imkânı yoktur, usule uygun olduğu iddiasının da hiçbir hukuki temeli yoktur. Şimdi, biz böyle bir gayrimeşru referandum üzerine... Hani şeklen yürürlüğe girdi, doğru, YSK bu kadar açıkça hukuka aykırı karar veriyor ve "Yürürlüğe soktum." diyor; Sayın Cumhurbaşkanı, AKP ve MHP sözcüleri de hiçbir şey olmamış gibi devam etmeye çalışıyorlar. Bu, Türkiye'ye de bu partilere de fayda getirmez. Hiçbir şey olmamış gibi davranma lüksü ve hakkı hiç kimsede yoktur.

Bir nokta daha: Diyelim ki gerçekten her şey usulüne uygun gitti ve referandumdan çıkan yüzde 51,4 oy da hakkıyla çıktı -hani bu tartışmayı bir an için bir kenara bırakıyorum- ya, yüzde 51,5 zayıf bir temeldir değerli arkadaşlar, büyük bir anayasa değişikliği için son derece zayıf bir temeldir, toplumun yarısını dışta bırakan sistem değişikliği için çok zayıftır, üzerine kuracağınız bina sağlam olmaz. Bu kadar zayıf bir temelin üzerine bu kadar büyük bir bina inşa etmek gerçekten son derece vahim bir davranıştır, geleceğe dönük de öngörüsüzlüktür veya "Ben bugün işimi halledeyim, istediklerimi elde edeyim, benden sonra tufan." anlayışının bir yansımasıdır. Eğer ömrümüz yeterse çok değil ilk seçimlerden sonra meşruiyet tartışmasına yeniden dönmek değil, zaten o devam edecek, yeni anayasa tartışmasına bile geri döneceğimize burada tanıklık edeceğiz diye düşünüyorum. Yani 1961 Anayasası'nın ömrü 1971'de kesildi ama nihayetinde o değişikliklerle 1980'e kadar geldi, yirmi yıl, 1982 Anayasası'nda sayısız değişiklik yapıldı ama şeklen 1982 Anayasası da buraya kadar geldi ama 2017 değişikliklerinin ömrü iki yıl bile olmayacak eğer seçimler zamanında yapılırsa.

Neden? Yapılacak seçimlerin toplumdaki kutuplaşmayı aynen devam ettireceği kesin görünüyor. Bu kadar sert bölünmüş, birbirine hasmane duygularla yaklaşan iki toplum kesiminin olduğu bir ülkede anayasayı uygulamak bir yana, yönetimin basit gereklerini yerine getirmek de zordur. Siyaset biliminde buna "yönetme krizi" denir. Sert bölünmüş toplumların yönetilmesi zordur, belki o zorluğu aşacak bir iki yöntem var ama bu zorluğu ortadan kaldırmaz, bu gerçekleri değiştirmez ama en azından toplumsal karşılaşmalarda oluşabilecek hasarları aza indirebilir, onun da en önemli örneği yargıdır, adalet sistemidir. Adalet sistemi tarafsız işleyecek şekilde kurulabilirse yönetme krizi -belki, belki değil- aşılmaz ama bu kutuplaşmanın yarattığı çatışma enerjisini siyasete akıtır başka yerlere değil, tehlikeli mecralara akmaktan alıkoyar. Ama görüyoruz ki 2017 değişikliğiyle öngörülen sistem bütünüyle adalet

duygusunu peşinen yok edecek bir sistemdir. Yargının belli bir gücün kontrolünde olması örneğini 2010'dan bu yana yaşadık, vahim sonuçlar gördük, çok vahim. Fakat emin olun yargının tek tarafı olarak iktidar gücüyle kontrol edilmesi hepsinden daha vahim sonuçlar doğuracaktır.

O nedenle, daha ekleyebileceğimiz sayısız gerekçeyle biz yargıda tarafsızlığı hiçbir şekilde sağlama şansı olmadığını düşündüğümüz HSK'nın kuruluş çalışmalarına katılmayacağız. Buradaki tartışmalarda bulunacağız, sözümüzü yine söyleyeceğiz, uyarılarımızı yine dile getireceğiz, sonuca etkili olmayacağını görsek de bu çabamızı sürdüreceğiz, bizim görevimizdir bu ama alt komisyon kurulursa alt komisyona üye vermeyeceğiz. Hem Anayasa'nın değiştirilme süreci ve referandumun sonucu bize göre gayrimeşrudur hem de bu getirilmek istenen yargı düzeni Türkiye'de adaletsizlik konusundaki yaraları kangrene dönüştürecektir. O yüzden, bu süreci meşrulaştıran hiçbir faaliyette yer almayacağız. Komisyon çalışmalarına yeniden tabii ki katılacağız -ana komisyon çalışmalarına- tabii ki sözümüzü söylemeye devam edeceğiz ama sonucu belli bir maça da kusura bakmayın çıkmayı kimse bizden beklemesin. Zaten bu üyelerin kim olacağını Komisyon çoğunluğu belirleyecek, Komisyon çoğunluğunun da nasıl olduğu ortada. Biz bu adaletsizliğin, meşruluğu apaçık tamamen yok olan bu sürecin içinde yer almayacağız. Bu şekilde somut çalışmalara katılma yoluyla bizim üzerimizden bir meşruiyet devşirilmesine izin vermeyeceğiz.

Efendim, hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Sancar, teşekkür ediyorum.

Sayın Reşat Petek söz istiyor.

Buyurun Sayın Petek.

REŞAT PETEK (Burdur) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum ve Komisyonumuzun bugün yapacağı çalışmaların ülkemize, milletimize, yargı camiamıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Bugün bu Komisyonunda Hâkimler Savcılar Kurulunun üyelerinin seçilmesi aşamasına gelineceye kadar, Anayasa değişikliğinin önce bu Komisyonunda daha doğrusu Anayasa Komisyonunda, daha sonra referandum sürecinde hayata geçmesi için gayret gösteren bütün siyasi partilerimize, değerli üyelerine, yine bu sürece “evet” oyuyla katılmasa da demokratik vecibelerini yerine getiren bütün siyasilerimize ve vatandaşlarımıza da teşekkür etmeyi bir borç biliyorum.

Değerli arkadaşlar, bir defa bugün burada Anayasa değişikliğinin hemen yürürlüğe giren maddelerinin gereği olarak, süreli olarak da tayin edilmiş bu zaman diliminde Anayasa ve Adalet komisyonlarının müşterek oluşturduğu Karma Komisyonunda Hâkimler Savcılar Kurulu üyelerini seçmek üzere iktidarıyla muhalefetiyle bütün Komisyon üyelerinin burada hazır bulunmasının, yeni Anayasa değişikliğinin meşruiyetinin, anayasal ve yasal şartlara uygunluğunun ve bunun Komisyonumuz üyeleri, katılanları tarafından da meşru kabul edildiğinin tescil edilmesi anlamına geldiğinin altını çizmek istiyorum. Her ne kadar referandum sürecinden kalan söylemlerle hâlâ meşruiyet tartışmasını gündeme getiren üyelerimiz, arkadaşlarımız olsa da kendi görüşleridir ama hiçbir zaman bu Komisyonun oluşmasına ve Anayasa'daki değişikliklerin hayata geçmesine etkin bir söylem olmadığını, meşruiyete gölge düşürebilecek bir değerinin bulunmadığının burada altını çizmek istiyorum. Zira demokratik yarış elbette ki farklı fikirleri, farklı söylemleri gündeme getirecektir. Tıpkı 16 Nisan referandumunda vatandaşlarımızın bir bölümü, bazı siyasi partilerimiz, bazı sivil toplum kuruluşları “evet” için mücadele ederken bir kısmının da “hayır” oyları için mücadele etmesi nasıl meşru ise, meşruiyet içinde bu yarış sürdürülmüşse ortaya çıkan sonucu da bugün kendi gerekçeleriyle Anayasa, hukuk ve evrensel hukuk ilkelerine göre asla kabul edilemeyecek birtakım kriterlere, kendi kriterlerine

göre bakıp yorumlamak suretiyle meşruiyeti tartışmalı hâle getirmenin elbette ki sahibinin görüşünü ifade etmekten öte bir kıymetiharbiyesinin olmadığını burada ifade etmemiz lazım. Zira “Eğer benim istediğim sonuç sandıktan çıkmazsa sonuç meşru değildir.” anlayışı eğer ülkemizde veya dünyada itibar edilecek bir görüş olsaydı, herhâlde Amerika Birleşik Devletleri’ndeki seçimi de İngiltere’deki, Fransa’daki, efendim, AB’den çıkma noktasındaki Brexit referandumunu da hepsini gayrimeşru ilan etmek gerekirdi. Halbuki gönlümüz razı olmasa da kendi oylarımız istikametinde bir sonuç çıkmasa da siyasi olgunluk, demokrasiye saygı, hukuk devletine saygının zaruri sonucu, sonucu kabullenmektir. Eleştiri yine yapılabilir, bir sonraki siyasi çalışmalar, yeni seçimler, yeni referandumlar için herkesin eleştiri hakkı saklıdır ama üzülerken ifade edelim ki Türkiye’de Anayasa referandumunun milletin “evet” oylarıyla kabulünü hazmedemeyen anlayışların bu konuda gerek siyasi muhaliflerine gerekse 1950’den bu tarafa seçimlerin ve referandumların şaibesiz bir şekilde yargı denetiminde yapılmasını sağlayan Yüksek Seçim Kuruluna ve onun değerli üyelerine hakarete varan söylemlere dönüştürülmesi gerçekten ülkemiz demokrasisi açısından, hele hele ülkemiz ana muhalefet partisi ve liderliği açısından son derece talihsiz bir gelişmedir, bunu kabul etmek de mümkün değildir.

Çok değerli Başkanım ve değerli Komisyon üyeleri; şimdi seçmek için bir araya geldiğimiz Hâkimler Savcılar Kurulu üyeleri için az önce Başkanımız tarafından Yargıtay, Danıştay, öğretim üyesi ve avukatlarla ilgili listeler ifade edildi, 83 müracaat var. Bununla ilgili yapılan değerlendirmede de “Müracaat edenlerin kimliğine bakın, bunlar AK PARTİ irtibatlı, iltisaklı kişiler.” şeklindeki değerlendirmeler de hakikaten son derece-turnak içinde bunu ifade etmem lazım- çirkin, saygılı bir üslup değil ve gerçekten de gerçeklere aykırı bir değerlendirme. Zira burada şunu sormamız lazım: Hâkimler Savcılar Kurulu üyeliği için nitelikleri Anayasa’da belirlenen özellikler dışında birileri müracaat etti de Türkiye Büyük Millet Meclisinden geri mi çevrildi? İnsanları daha müracaat aşamasında, özellikle 36 üyenin bağımsız ve tarafsız yargı mensubu Yargıtay üyesi olduğu, Danıştay üyesi olduğu dikkate alındığında peşinen ön yargıyla bu müracaat edenleri bir siyasi partiye yakınlığı, irtibatı, iltisakıyla suçlama ön yargısını bu değerlendirmeyi yapan arkadaşlarımız nereden alıyorlar acaba?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Çıkacak meydana.

REŞAT PETEK (Burdur) – Kendilerinden müracaat eden oldu da müracaatları niteliklerini taşıdığı hâlde kapı gerisi mi edildi, kapılar yüzlerine mi kapandı? Şunu açıklıkla burada ifade etmemiz lazım ki Türkiye Büyük Millet Meclisine 2 Mayıs Salı günü mesai bitimine kadar verilen saat içinde kimler müracaat etmişse ve Anayasa’da belirtilen nitelikleri taşıyorsa bunların müracaatları kabul edilmiş, dün itibarıyla da Karma Komisyona sunulmuştur. Hâl böyle olduğu bilindi hâlde ve bu konuda aksi bir delil, somut bir vakıa asla söz konusu olmadığı hâlde, şimdiden meşruiyetini katılmakla kabul ettikleri bu Komisyonunda bir taraftan meşruiyet tartışması açıp diğer taraftan da adaylar üzerinde, aday adayları üzerinde böyle bir ön yargılı üslup benimsenmesi gerçekten bunu söyleyen siyasetçilerimiz için bir talihsizliktir; en azından aday adaylarının kimliklerine, kişiliklerine, durumlarına da saygısızlık teşkil edeceğini burada ifade etmeden geçemeyeceğim.

Değerli arkadaşlar, seçim süreci Anayasa’ya, kanunlara, hâkim denetiminde yapılan bir süreç olup sonuçlar da yine hâkim denetiminde açıklanmış, itiraz süreçleri incelenmiş, anayasal gerekçeleri, ayrıca geçmişteki uygulamalarıyla Yüksek Seçim Kurulu tarafından niçin itirazların kabul edilmediği gerekçeli olarak Resmî Gazete’de yayınlanmış ve sonuç ilan edilmiştir. Şimdi, bu sonucu elbette ki muhalif görüştekilerin eleştirmesine biz saygı duyarız, buna diyecek bir şeyimiz yok ama demokrasiye saygı duyan bütün arkadaşlarımızın, bütün siyasilerin ortak kanaati şu olmalıdır: “Biz istemedik ama sonuç demokratik bir sonuçtur, meşrudur, yargı denetiminde yapılan bir halk oylamasıdır. Biz bunun değişmesi için mücadele ederiz.” diyebilmeli, biz de buna saygı gösteririz ama sonucu

kabullenmemelerinin, meşruiyet konusunda başka gerekçeler öne sürmelerinin anayasal bir dayanağı yoktur, hukuki bir dayanağı yoktur, evrensel hukuk ilkeleri ve demokrasinin genel prensipleri açısından da hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur. Bu tutanaklara bu değerlendirmelerin de geçmesi zaruridir.

Bir de şunu ifade ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum: Çok değerli arkadaşlar, her türlü eleştiriyi yapalım, birbirimizi eleştirelim, görüşleri, düşünceleri ama hakikaten işi eleştiri boyutundan çıkarıp da hakaret boyutuna vardığı zaman, bunu söyleyen kim olursa olsun, ister bir milletvekili ister bir siyasi partinin genel başkanı, lütfen bunu hep beraber eleştirelim, buna karşı duralım. Bugün bağımsız yargının bir mensubu olarak Yüksek Seçim Kurulunda görev yapan Değerli Başkan ve üyelerinin hakikaten televizyonlar ve toplantılarda asla kabul edilemeyecek bir üslupla, hakaret içerdiğinden hiçbir kuşku olmayan kelime ve kavramlarla itham edilmesini burada protesto ediyorum, doğru olmadığını, yanlış olduğunu hepinizin huzurunda bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sonuç: Anayasa değişikliği meşrudur, hukuka uygundur, sonucuna göre de yürürlüğe giren Hâkimler Savcılar Kurulunun üyelerini seçme yetkisi Karma Komisyona verilmiştir, Komisyonumuz da bu nedenle çalışmalara başlamıştır. Burada değerlendirmeler, tartışmalar yapılacak, belirlenen adaylar üzerinde söz alan arkadaşlarımız elbette görüşlerini söyleyecekler ama sonucunda bu Komisyonda da demokratik usuller çerçevesinde yapılacak oylamalar neticesinde karar verilecektir. “O karar benim görüşüme uymasa da sonuç demokratiktir.” demek suretiyle bunu kabul etme olgunluğunu ben bütün üyelerimizden bekliyorum. Bu olgunluk, ülkemizde barışın, kardeşliğin, uzlaşma kültürünün, birlikte hareket etme, ülkemizin menfaatleri için siyasi parti çıkarlarını arka plana bırakıp ülkemizin menfaatlerinde yargının en üst birimi olarak Hâkimler Savcılar Kurulunun oluşmasında, meşruiyetinde hiçbirimizin kuşkusunu olmayan Türkiye Büyük Millet Meclisinin tarihinde ilk defa 7 üyenin seçilmiş olmasına katkıda bulunmanın onurunu birlikte paylaşalım. Yoksa burada “Meşruiyeti ben kabul etmiyorum.” demekle her yönüyle meşru olan bir gelişmeyi Anayasa ve hukuk dışına itebilmenin kimsenin yetkisi ve kudreti içinde olmadığını, milletin verdiği yetkiyi de kimsenin bazı söylemlerle geri almasının imkânının olmadığını bir kez daha ifade ediyor, bu toplantının hayırlara vesile olmasını, yargımız başta olmak üzere ülkemizin ve milletimizin geleceğine katkıda bulunmasını temenni ediyor, bütün arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Petek.

Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Yani zaten partimiz adına Sayın Sancar ayrıntılı ifade etti.

Şunu söyleyeyim: Bu Anayasa değişikliği meşru değildir. Meşru olmamasına örnek istiyorsanız ben Anayasa referandumunda cezaevindeydim. Ben Anayasa Komisyonu üyesiyim. Ben günde on altı saat bu Komisyonun çalışmalarına katıldım, Meclis aşamasında bulundum ve eminim, hiç kuşku yok, ben dosyayı da gayet iyi biliyorum, ortada bir suç ve iddia olmadığı hâlde nasıl karar alındığını da biliyorum, üç ay içeride yattım ve geldim ve maalesef referandumu televizyon başında izledim. Bu da yetmedi, bizim şu anda 7’nci aya giren bu Meclisin üyesi -tahliyelerden sonra söylüyorum- 10 milletvekili hâlâ cezaevinde, eş genel başkanlarımız cezaevinde. Anayasa değişikliği yapılacak bir ortamda bırakalım toplumun tüm katmanlarının katılmasını -ki olması gereken olur- Mecliste grubu bulunan bir siyasi partinin liderlerinin, milletvekillerinin, Anayasa Komisyonu üyesinin cezaevinde olduğu bir ortamda yapılan referandum meşru olamaz. Bu -yani maç kavramı çok kullanıldı ama nasıl ifade edeyim- rakipleri devre dışı bırakmak için cezaevine göndermek -çok eril bir dil olacak ama çok özür diliyorum herkesten, başta kadınlardan- mertçe değildir. Hani derler ya dostça olsun, dostluk da düşmanlık da mertçe olsun; bu, kalleşçe yapılan bir şeydir, arkadan vurmaktır. Siz, milletvekilini, halkın

iradesini temsil edenleri cezaevine göndererek nasıl bir meşru Anayasa değişikliği yapabilirsiniz? Sözümüz, söylenmemiz yasaklandı, dört duvar arasında kaldık. Bu nedenle, Sayın Sancar'ın da ifade ettiği gibi, biz, sonucu belli olan, yazılı olan, tayin edilen bir çalışmanın içinde olmayı reddediyoruz. Belki bu sebeple yine cezaevine gönderiliriz, bilmiyorum çünkü Komisyon çalışmaları sırasında da söyledim, şu anda milletvekillerinin cezaevinde olmasının sebebi Mecliste söylediği sözler, basın ve kamuoyuna yaptığı açıklamalar ve kendi siyasetimize yönelik yaptığımız aktarımlardır, başka bir suç ve ceza konusu yoktur. Tek tek zaten bu dosyaları kamuoyuna da açıklayacağız, zamanı geliyor, buna bir yerden başlayacağız diyorum.

Ve şunu da üzüntüyle ifade etmek istiyorum: Ne olursa olsun, bizim dokunulmazlığımızın kaldırılmasına “evet” oyu vermiş olsanız bile bir tek Anayasa Komisyonu üyesinin arayıp geçmiş olsun demesini de beklerdim Komisyon çalışma arkadaşı olarak. Tek bir üye arayıp, başta Komisyon Başkanımızdan tabii beklerdim, böyle bir şey de olmadı.

Teşekkür ediyorum yine, saygılar sunuyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Beştaş.

Sayın Adan, buyurun.

CELALADAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de bu çalışmanın milletimize hayırlı olması temennisiyle, esasında söz almayacaktım ama meşruluk konusu tartışılınca söz aldım.

Biraz evvel konuşmacı bazı değerlendirmeler yaptı. Emin olun, ben özellikle ne kadar yürekli konuştuklarını görünce başka bir dünyadan mı geliyorlar diye düşünüyorum. Neden? Çünkü kazılan hendeklerin üzerinde çok miting yaptınız siz ve o hendeklerin içerisinde dünyanın en modern silahlarıyla bu ülkenin çocukları şehit olurken siz o hendekleri hiç görmediniz mi? Şimdi, demokrasiden bahsediyorsunuz.

İkincisi: Sayın Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı Kardeşim Bülent Bey, şimdi, eğer Milliyetçi Hareket Partisi ve Adalet ve Kalkınma Partisinin bu 18 maddeyle ilgili değişikliğe 35 milletvekili destek vermiş olsaydı referanduma gitmeden de biz Anayasa'yı değiştirmiş olacaktır. O zaman ne diyecektiniz? Yani “35 milletvekiliyle Anayasa değişti; bu, meşru değildir.” mi diyecektiniz? Basit bir şey söylüyorum ya.

Şimdi, beyler, Türk demokrasisi adına bütün dünyaya örnek teşkil edecek bir demokrasi şöleni yapıldı ve bu demokrasinin sonucunda Türk milleti çok büyük bir irade ortaya koydu; bu iradenin Anayasa Komisyonu üyeleri ile Adalet Komisyonu üyeleri arasında meşruluğunun tartışılmasını şiddetle protesto ediyorum. Bu çıkan sonuç, Türk demokrasisi adına, “katakulli”, “film”, “darbe” birtakım antidemokratik taleplerin hepsini ikinci plana itmiş, verilen “hayır” oylarıyla da bir alternatif demokratik çıkış ortaya konulmuştur. Dolayısıyla, verilen “evet”ler kadar “hayır”lar da Türk demokrasisine katkı sağlamıştır.

Bu düşünceler çerçevesinde kutuplaşmadan bahsediliyor, Türkiye’de kutuplaşmadan bahsedenler Türkiye’nin kutuplaşmasını isteyenler. “Cumhuriyet yıkılacak.” diye bağırıyorsunuz, cumhuriyet yıkılsın diye 25 milyon insan “evet” der mi? 1 milyon kişi bile demez, 500 bin kişi bile demez. Dolayısıyla, kutuplaşmayı isteyenler belli bir siyasi ideolojik yapının içerisine hapsedilmiş düşüncelerdir; halkın arasında kutuplaşma yoktur; millet, iradesini ortaya koymuştur. Avrupa Birliğinde, askerimizi, polisimizi kahpece şehit eden bazı alçakların vatandaşlık aldığı, 15 Temmuz gibi dünyada örneği görülmemiş bir şerefsizliğe öncülük yapanların vatandaşlık aldığı ülkelerde bizim meşruluğumuz tartışılırken bu meşruluğumuzun tartışılmasına katkı sağlamayı emin olun içim sızlayarak takip ediyorum. Dolayısıyla, Türkiye kararını vermiştir, bu kararın çerçevesinde bir süreç yaşıyoruz. 367 garabeti gibi bir utanç

karşısında demokrasinin yanında durmamış, Menderes asılırken demokrasinin yanında durmamış, 28 Şubat gibi alçaklıkta demokrasinin yanında durmamış bir kesimi suçlamaktansa Allah bizi ikiyüzlü demokrasi anlayışından kurtarsın. Dolayısıyla, Türk demokrasisine katkı sağlayacak daha güzel, birikimli düşüncelerimizi ifade etme fırsatını Allah aşkına geri tepmeyelim. Adalet Komisyonunda, Anayasa Komisyonunun olduğu yerde, 25 milyon üzerinde alınmış oya “Meşru değildir.” demekten vazgeçelim. Alt komisyona üye göndermeyeceğinizi söylediniz, elbette buna saygı duyuyoruz.

Ben bu çalışmanın milletimize hayırlar getirmesi dileğiyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Adan.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, sataşma var, söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Sancar, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın, İstanbul Milletvekili Celal Adan'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından HSK'ya seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler sırasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Çok esefle dinledim Sayın Adan'ı. Önümüzdeki süreçte nasıl bir nefret ve çatışma dilinin takip edileceğini en çıplak şekilde ortaya koydu. Konuşmasının yüz kelimesinin sekseni herkese hakaret ve çatmaydı.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sen yüzde 51'i küçümsedin, bütün millete hakaret ettin.

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu, sakın olun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bakın, biz kimseyi küçümsemiyoruz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Anayasa profesörü “Yüzde 51 yeterli değil.” diyor.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bir dinleyin arkadaşlar, bir dinleyin.

Size söz ettiğimiz şey sürecin meşruluğudur, kimsenin iradesine herhangi bir şey dediğimiz değil.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Her şey basbayağı meşrudur.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bir dinleyin lütfen.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Tahammülünüz yok, siz seçim sürecinde de aynısını yaptınız, tahammül edemediniz.

Ben size burada yıllardır siyaset biliminde, takip edenlerin bildiği, meşruiyet tartışması içinden bir şeyler anlatmaya çalıştım. Bunu Komisyon çalışmalarında da yaptım, Genel Kurulda da yaptım. Bakın, hiçbir zaman hiçbir kesime ve halkla ilişkili hiçbir iradeye en ufak öyle küçümseyici bir kelime bulamazsınız.

CELAL ADAN (İstanbul) – Ya, niye alınıyorsun hendeklerden? Hendeklere silah sokulmadı mı? Niye alınıyorsun sen ya?

BAŞKAN – Sayın Adan...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bir dinlesene sen, bir dinlesene! Sen hangi hendeğin başında kimin bulunduğuna ilişkin... Her gün yüz tane şey söylüyorsun...

BAŞKAN – Sayın Sancar, karşılıklı konuşmayalım.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bir dinleyin.

Açın bakın, fezlekelerin hangisinde hendeği kimin yaptığı söyleniyor?

CELAL ADAN (İstanbul) – Hayır, benim dediğim ne ki sen alınıyorsun?

BAŞKAN – Celal Bey...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Ben size söylüyorum: Biz bu hendekler meselesinin ne için kullanıldığını defalarca Darbe Komisyonunda da Mecliste de gündeme getirdik; gelin bakalım, o hendeklerin, operasyonların yürütüldüğü günde komutan olanların, o operasyonları yürütenlerin hepsinin kim olduğunu çıkarın ortaya. Tamamı bugün terörist diye içeride. Bunları anlatıyoruz. Ben size şunu söylüyorum arkadaşlar...

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Hendek kazıldı mı, kazılmadı mı?

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bakın, biz katılmadık, hiçbir şeye katılmadık, burada sonuna kadar açıklamak...

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Savunmayın o zaman.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Savunmadık da, hiçbir zaman savunmadık.

BAŞKAN – Sayın Bilgin...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Referandum sürecini de böyle yürüttünüz. Siz 6 milyona hakaret ediyorsunuz o zaman, bu anlayışla. Referandum sürecini de böyle yürüttünüz. Görüşümüzü söyledik, uyarılarımızı da yaptık; siz de bunlara karşı öyle hamasetle, düşmanlaştırmayla, nefret diliyle değil, argümanlarla cevap verin.

BAŞKAN – Sayın Sancar, teşekkür ederim.

CELAL ADAN (İstanbul) – Hemen cevap vereyim şimdi.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, sataşma nedeniyle ben de bir söz alayım.

BAŞKAN – Sayın Tezcan, bir dakika.

Sayın Adan, buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Celal Adan'ın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CELAL ADAN (İstanbul) - Biz, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını aynı anadan, aynı babadan kardeşçesine kabul eden bir siyasi geleneğe, bir inanç sistemine bağlıyız ama askeri, polisi vuran şerefsizlerden sonuna kadar hesap sorulacaktır. Buna kim alınganlık gösterirse gösterson. Benim söylediğim odur. Burada “PYD bir terör örgütüdür.” demeyenler, “PKK terör örgütü” diyemeyenler bizim için askeri, polisi vuran kadar suçludur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, gündemimiz üzerinden devam ettirelim.

Sayın Tezcan, buyurun.

3.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Burdur Milletvekili Reşat Petek'in Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından HSK'ya seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler sırasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, sözümün başından sonuna kadar siyasi değerlendirmelerin dışında hiçbir şey yapmamaya özen gösterdim. Bundan sonra ki kısımda da aynı özenle devam edeceğim tartışmaları siyasi üslubun ve özenin dışına çıkarma girişim ve çabalarına rağmen.

Öncelikle, Sayın Reşat Petek konuşmasında çirkin ve saygısız bir üslup kullandığımdan bahsetti. Ben konuşmamın hiçbir yerinde çirkin ve saygısız bir üslup kullanmadım. Aday adaylarının nasıl ortaya çıktığına ilişkin süreci değerlendirirken bütün bu Anayasa değişikliği süreciyle ve niyetle irtibatlandırarak bir durum tespiti yaptım ve burada kullandığım ifadeler çok açıktır. Tabii ki Yargıtaydan gelenlerin üyeliğinden bahsetmeniz mümkün değil ama Yargıtay dışındaki müracaatlara dönüp baktığımızda -konuşacağız önümüzdeki günlerde o müracaatları- büyük çoğunluğunun AK PARTİ irtibat, iltisak ya da mensubiyetinden bahsettim. Doğru mudur, yanlış mıdır önümüzdeki günlerde görürüz. Ancak, ben bir şey merak ediyorum, AK PARTİ mensubiyet, irtibat ve iltisakını Sayın Petek niye hakaret olarak anladı, ben bunu anlamakta zorlanıyorum; bu, bir. Ben bir siyasi tespit yapıyorum, yargıyla ilgiliyle karar verirken ne olması gerektiğini söylüyorum.

İkincisi: Meşruiyet sorunu her şeyden önce bir siyasi tartışma sorunudur. Meşruiyet sorununun bir hukuku boyutu vardır ama esas olarak siyasi boyutu varır. Meşruiyet tartışmasının lafından bu kadar irite olmayı anlamıyorum; Türkiye yıllardır meşruiyet tartışmaları yapıyor, bundan sonra da yapacağız bunu, bundan rahatsız olmayın. Bundan rahatsız olan anlayış meşru bir referandum yapardı, meşruiyetin bütün koşullarını sağladı, OHAL şartları altına bir referandum yapılması bile başlı başına bir meşruiyet sorunudur ama bu tartışmaları uzatmamak için tekrar ayrıntılara girmiyorum. Hele hele kalkıp da rahmetli Adnan Menderes'in asılma sürecine kadar tartışmaları götürerek bundan sonrasına ilişkin demokrasi açısından sağlıklı bir hedefe yöneleceğimizi de düşünmüyorum. Bunlar kısır siyasi polemiklere bizi götürür. Rahmetli Menderes'in 1961 darbesinden sonra asılmış olması, Türk siyaseti açısından çok büyük bir ayıp ve kayıptır. Buna karşı, Rahmetli İsmet Paşa'nın duruşunu da tarihi azıcık okuyanlar bilirler, ne kadar çaba harcadığını. O da bir başka darbenin sürecidir ve o darbe süreci içerisinde bir şeyleri kurcalayacak olursak Türk siyasetinde "liderimiz" denen isimlerin oradaki fonksiyonları da tartışma konusu olur. O sözü söyleyenler kurucu liderlerinin pozisyonunu da tekrar tartışmak zorunda kalırlar. O yüzden, Anayasa değişikliği burada tartışılırken "Tarihten husumet çıkarılmaz, tarihten ders çıkarılır." sözünü bir kere daha hatırlatmak istiyorum.

Sayın Genel Başkanımıza affen "bir genel başkan" ifadesiyle, Yüksek Seçim Kuruluna ilişkin sözlerini kastederek Reşat Petek'in söylediği yakışıksız üslubu da uygun bulmuyorum. Sayın Genel Başkan, yargıç olma görevini aşarak bir siyasi talimat altında karar veren Yüksek Seçim Kurulu hâkimlerini hak ettiği biçimde eleştirmiştir. Türkiye siyaset alanını sizlerin arzu ve isteklerine göre daraltarak güçlü bir demokrasi çıkaramaz. Şuradaki üslubu görüyorum ki... Türkiye'nin geleceğinin nasıl planlandığı ve şekillendiği konusunda ne yazık ki bizleri iyimser bir noktaya sürükleyebilecek bir hâkim üslup göremiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tezcan, teşekkür ederim.

CELAL ADAN (İstanbul) – Ben önemli bir şey için...

BAŞKAN – Sayın Adan, bir saniye...

Sayın Tezcan, ben de Yüksek Seçim Kuruluyla ilgili söylediğiniz ifade üzerine kısa bir açıklama yapıyorum. Yüksek Seçim Kurulu üyelerinin siyasi bir baskı altında karar verdiğini söylediniz.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Evet.

BAŞKAN – Bunun doğru olmadığını, bunun doğru olamayacağını burada ifade etmek istiyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – O sizin görüşünüz.

BAŞKAN – Sayın Adan, uzatmayalım tartışmayı lütfen.

Buyurun.

4.- İstanbul Milletvekili Celal Adan'ın, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CELAL ADAN (İstanbul) – Çok uzatmak istemiyorum. Bizim zaman zaman dostluğumuz var, sevdiğim bir siyasetçidir.

Kurucu liderimiz Hindistan'da sürgündeyken rahmetli Menderes asılmıştır. Kurucu liderimizin demokrasiye olan hizmetleri bilinir. Ayrıca o tarihte de demokrasiyi savunduğu için Hindistan'a sürülmüştür ve rahmetli Menderes'in asılmaması için yazdığı mektubu da Bülent Bey'e göndereceğim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Benim ondan bir şüphem yok. Ben Sayın İnönü'nün çabalarını da hatırlayın diye söylüyorum bunu.

BAŞKAN – Arkadaşlar, konuyu dağıtmayalım.

II.- KARMA KOMİSYONLAR (Devam)

A) KONU (Devam)

1.- 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un çerçeve 17'nci maddesiyle Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddenin (c) fıkrası gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler (Devam)

BAŞKAN – Sayın Parsak, buyurun.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Her iki Komisyonumuzun da değerli üyeleri, sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikli olarak, 16 Nisan tarihinde milletimizin özgür bir ortamda, demokratik bir ortamda gerçekleştirmiş olduğu referandumun, sonuçlarıyla birlikte hayırlı uğurlu olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Biz bu meşru Anayasa referandumu sonucunda, bu Anayasa değişikliğinin anayasal çerçevede, Yüksek Seçim Kurulunun kesinleşmiş kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasının ardından gene bu Anayasa'nın amir hükmü çerçevesinde şu anda yürürlüğe girmiş olan Hâkimler Savcılar Kurulu üyelerinin 7'sinin gene anayasal çerçevede seçimi, görevi ve yetkisi için toplanmış bulunuyoruz.

Bugün, aylardır sürdürülen ve bunlara hep cevap vermekte ne yazık ki ısrar etmek durumunda kaldığımız, hatta öyle ki çoğu zaman âdeta şeytan taşlamaktan ibadet etmeye fırsat bulamadığımız bir sürecin neticesinde sonuçlar kesinleşmişken yeniden meşruiyet tartışmalarının milletimize, devletimize bir fayda getirmeyeceği inancındayız. Hele ki bugün özel bir amaçla anayasal çerçevedeki görevimizi yerine getirmek için Hâkimler Savcılar Kurulu üyelerini seçmek adına toplanmışken gerek üslup bakımından gerekse esas bakımından bu mahiyette, bu amacı ve bu görevi aşan çerçevedeki tartışmaların da faydalı olmadığını düşünüyorum. Çok net olarak ben de vurgulamak isterim ki Anayasa değişikliği referandumu hiçbir tartışmaya meydan vermeyecek kadar meşrudur ve dolayısıyla Anayasa değişikliği de bu meşruiyet doğrultusunda ve bunun sonucunda yürürlüğe girmiştir ve biz de bunun doğrultusunda Anayasa'nın bize verdiği görev ve yetkiyi yerine getirmek adına seçim üzerine toplandık. Burada, bu dakikadan sonra tabii ki siyasi partilerin kendi tercihleri doğrultusunda, kurulacak olan alt komisyonlara üye verip vermemesi kendi takdirleridir ama biraz önce gerek Cumhuriyet Halk Partisinin gerekse HDP'nin bu yöndeki iradelerini açıklamasının ardından bunun takdiri de aynı zamanda gene aziz Türk milletine aittir. Onu da burada kayda geçirmek isterim ama o iki siyasi parti, kurulacak olan alt komisyonlara üye verse de vermese de bu çalışmalar en nihayetinde tamamlanacaktır. Alt komisyonun

çalışmaları da nihayetinde usuli çerçevedir. Yani burada, netice itibarıyla, görevi ifa edecek olan gene Komisyonumuzdur, Adalet ve Anayasa Karma Komisyonumuzdur ve biz 7 üye için 3 katı kadar yani toplam 21 üyeyi buradan seçip Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna yani Türk milletinin egemenliğinin yegâne tecelligâhına göndermekle görevliyiz ve normal sürecini tamamladıktan sonra da bu görevimizi tabii ki yerine getirmiş olacağız. Ondan sonra da gene anayasal çerçevede, süresi içerisinde Genel Kurulumuzda da o 7 üye seçilmiş olacak. Burada, bu dakikadan sonra doğru olanı, tercih edilmesi gerekeni, yargı sistemimizde uzun yıllardır süregelen sıkıntıları aşabilecek mahiyette ki bunların sebeplerinin neler olduğu, o günlere nerelerden geldiği, bunu Anayasa Komisyonunun pek çok çalışmasında da, özellikle bu Anayasa değişikliği çalışmalarında da defalarca ifade ettik. Bu çok uzun yıllardır tartışılan bir konu, önemli bir konu ve siyasetin görevi bu sorunların teşhisine yönelik olarak sürekli aynı konunun etrafında dönüp durmak değil, bu sorunun çözülmesine yönelik olarak tedbir geliştirmektir.

Dolayısıyla, bugün ilk defa Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk milletinin iradesinin temsilcisi sıfatıyla son derece önemli bir kurul olan Hâkimler Savcılar Kuruluna 7 üye seçecek ve bu anlamda 13 üyeli bir Hâkimler Savcılar Kurulu içerisinde 7 üyenin doğrudan doğruya milletimizin iradesi doğrultusunda seçilecek olması son derece önemlidir, anlamlıdır. Buradan inşallah, en nitelikli, en kaliteli, en ehliyetli, en liyakatli adayları Genel Kurulumuza gönderebiliriz ve oradan da aynı nitelikleri haiz, çok değerli hukukçuları seçip Hâkimler Savcılar Kurulu üyesi olarak göreve başlamalarını temin edebiliriz ve sonrasında da artık bizim de seçtiğimiz bu 7 üye de dâhil olmak üzere 13 üyenin adaletin gelişmesi, son yıllarda adalete duyulan güven duygusunun son derece diplere kadar gelmiş olması durumunun ortadan kaldırılarak daha fazla adalete güvenin temin edilebileceği bir eksene getirilmesi noktasında çalışmalarını da yakından takip etmeye bakmak lazım bu dakikadan sonra.

Bu düşüncelerle, Komisyonumuzda yapılacak çalışmaların ve bu çalışmaların neticesinde yapılacak seçimlerin ve seçilecek adayların şimdiden bu çerçevede hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum ve hepinizi tekrar saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Parsak.

REŞAT PETEK (Burdur) – Orada ismen satışma var. Başkanım, Bülent Bey'in satışmasına bir cevap vermem lazım.

BAŞKAN – Tamam Sayın Petek, yeni satışmaya fırsat vermeden konuşalım inşallah.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Burdur Milletvekili Reşat Petek'in, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

REŞAT PETEK (Burdur) – Evet değerli arkadaşlar, yeni bir satışmaya da meydan vermeyecek şekilde ilk konuşmamda da hassasiyet gösterdim. Gerçekten bir uzlaşma kültürü ve saygılı bir üslup kullanmaya özen gösterdim, arkadaşlarımızın da özen göstermesini ifade etmeye çalıştım.

Şimdi, ben kalkıp da Cumhuriyet Halk Partisinin Sayın Genel Başkanını eleştirirken kan dökmekten bahsetmesini “Kan dökmekten bu Anayasa değişikliğini yerine getiremezsiniz.” üslubunu bir siyasi parti genel başkanına yakıştıramadığımı söylediğimde kendisine hakaret içeren bir kelime söylemiş olmuyorum, sadece söylediği kavramların doğru olmadığını ifade ediyorum veya bir Cumhuriyet Halk Partili sayın milletvekilinin “evet” diyenleri, destek verenleri denize dökmekten bahsetmesinin, aynı

üslupla -ona bir hakaret içeren değil- doğru olmadığını ifade etmek herhâlde en tabii hakkımız. Bunun yanında da ister Yargıtay, ister Danıştay, ister avukat, ister öğretim üyesi, HSYK'ya aday aday olmuş arkadaşlarımızı önyargıyla değerlendirmenin yanlış olduğunu da ifade ettim.

Diğer taraftan da –gerçekten, beğenirsiniz beğenmezsiniz- Yüksek Seçim Kurulunun yargı görevi ifa eden üyelerini bir siyasi partinin genel başkanı “bir çete mensubu” olarak ifade ediyorsa bunu elbette ki eleştireceğiz, yanlış olduğunu söyleyeceğiz ama bunu söylerken Sayın Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına “Bir çete lideri gibi hareket ediyorsun.” diyerek ikinci bir yanlış ben yapmadım. Doğrudan bir siyasi parti genel başkanına yakışmayan bir üsluptur; hâkimlere, yüksek hâkimlere “çete mensubu” demenin doğru olmadığını ifade ettim; nitekim Yüksek Seçim Kurulu toplandı, bu konuda da özel gündemde toplanıp bir suç duyurusunda bulundu. Siyasetçiler olarak da burada bize, bu üslupların doğru olmadığını ifade etmek, eleştirmek düşer. Ben bu üslubu eleştiriyorum, hele hele bir Ana Muhalefet Partisinin Genel Başkanının bu derece, kan dökmekten veyahut da hâkimleri çete mensubu olmakla nitelemekten men edilmesi gerektiğini... Bu noktada, başta Cumhuriyet Halk Partisinin grup başkan vekilleri de başkan yardımcıları da milletvekilleri de herhâlde kendi genel başkanlarına bir üslup hatırlatması yapması faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Sayın Başkan, yeni bir sataşma olduğunu siz de duydunuz.

BAŞKAN – Sayın Tezcan, tamam.

Değerli arkadaşlar, burada belli bir gündemle toplandık yani referandum sonuçlarının değerlendirilmesi falan da bu komisyonun işi, görevi değil.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Evet.

BAŞKAN - Bu bakımdan, mümkün olduğu kadar yani başka konularla ilgili tartışmaları isterseniz toplantı sonrasında, arkadaşlar karşılıklı devam ettirsin.

Buyurun Sayın Tezcan.

6.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Burdur Milletvekili Reşat Petek'in açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, ben, özellikle gündemin dışına taşmaması için yeni şeyler söylememeye özen gösterdim biraz önceki cevap hakkımı kullanırken. Ama Sayın Petek, görüyor ki yeni alanlar açarak bu tartışmayı devam ettirmek istiyor. İlk konuşmasında “kan dökme” sözü ya da “denize dökme” sözü olmadığı hâlde ve benim verdiğim cevap buna ilişkin olmadığı hâlde bu konuşmasında onları da söyleyerek yeni bir tartışma alanı açmış. Belli ki şimdi benim söylediklerime cevap verirken demek ki yeni bir tartışma alanı daha açacak, şu anda tahmin ediyorum onu hazırlıyor zihninde, onu planlıyor.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar...

REŞAT PETEK (Burdur) – Niyet okuma Bülent Bey.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Okuyorum yani görünen köy kılavuz istemez.

Şimdi, Sayın Genel Başkanımızın üslubunu herkes bilir. Sayın Genel Başkanımızın “kan dökme” sözünü ne zaman kullandığını, kampanya döneminde değil çok daha önce, memleketi nereye taşıyacağınız konusunda bir siyasi sorumlulukla uyarıda bulunduğunu herkes bilir ve bugün nerelere geldiğimiz görülüyor. Sayın Genel Başkanımız, kampanya süresi boyunca özellikle iktidar çevrelerinden yöneltilen hakaretimiz ifadelere rağmen hiçbir zaman cevap vermemiştir, ne miting meydanlarında ne toplantılarda ne başka bir yerlerde bu söylenenlerin hiçbirisine cevap vermemiştir

ve ısrarla sorulmasına rağmen “Ben bu kampanya dönemini bir kavga süreci olarak görmeyeceğim.” demiştir. Eğer ders almak istiyorlarsa arkadaşlarımız, Sayın Genel Başkanın bu tutumundan ders alsınlar. Eğer Türk siyasetine hâkim olan anlayış, Türkiye’de hâkim olan anlayış Sayın Genel Başkanın üslubu olsaydı bugün bu noktalara gelmezdik, yarın da daha hayırlı bir noktaya gideriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tezcan.

II.- KARMA KOMİSYONLAR (Devam)

A) KONUSU (Devam)

1.- 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un çerçeve 17’nci maddesiyle Anayasa’ya eklenen geçici 21’inci maddenin (c) fıkrası gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçilecek 7 üyenin belirlenme süreci, usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler (Devam)

BAŞKAN - Sayın Özkaya, buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer Komisyon üyeleri; 16 Nisanda çok tarihî bir süreci hep beraberce yaşadık ve bu süreci tamamladık. Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak kurulduğu 23 Nisan 1920’den bugüne dört anayasa yapıldı. 1921, 1924, cumhuriyetimizin kuruluş döneminde ama sonra iki anayasa daha yaptık: 1961 Anayasası’nı 1960’ın darbecileri ve rahmetli Menderes’i idam edenler yaptılar, 1982 Anayasası’nı da, 1980’de “Bir sağdan bir soldan astık.” diyen darbeciler yaptılar. İki darbecinin yaptığı anayasaya itiraz etmeyip onların, o anayasalarını, darbe anayasalarını savunanların Türkiye Büyük Millet Meclisinde, aziz milletin seçerek getirdiği ve yaklaşık yüzde 66 temsil oranında olan iki partinin uzlaşarak geçirmiş olduğu Anayasa değişikliğini de yeniden aziz millete götürüp ve bu büyük milletin takdir ve teveccühüyle de kazanarak, oylayarak geçirmiş olmasını ve bunun kabul edilmiş olmasındaki meşruiyet tartışmaları iyi niyetli tartışma değildir.

Ben 1987 yılından beri istisnasız tüm seçimlerde değişik görevlerde bulundum ve sandıklarda görev aldım. Tartışmanın olmadığı hiçbir seçimi hatırlamıyorum. Rahmetli Turgut Özal 1987 yılında siyasi yasakların kaldırılmasıyla ilgili Anayasa değişikliğini getirdiğinde yüzde 49,5’un üzerinde retle çıktığında o zaman meşruiyetle ilgili yüzde 49,5’u kabul edenler bugün 51,5’un üzerinde bir kabule itiraz ediyorlar. Vicdanen, ahlaken ve içindeki, kalbindeki duyguyu açık ve net bir şekilde insanların söylemesi lazımdır. Bu Anayasa değişikliği, 50 milyon milletimizin, aziz seçmenimizin oy kullandığı bu Anayasa değişikliği 3-5 bin oyla bile aksi çıksaydı hâlâ meşruiyet mi tartışacaktınız? 1 oyla biz Yalova Belediye Başkanlığı seçimini kaybettik ve beş yıl Yalova Belediye Başkanlığını CHP kazandı; meşruiyeti mi tartışıyorsunuz? 320 milyonluk Amerika Birleşik Devletleri’nde 59 milyon 600 bin civarında Clinton oy aldı, işte 200 bin eksiği de Trump oy aldı; Türkiye’de tam 25 milyon 157 bin oy alındı yani ona göre kıyaslarsanız meşruiyetin ne kadar çok daha yüksek olduğunu hep beraber görürsünüz. 1,5 milyon insan fark var, hiç tereddütsüz, hiçbir endişesiz bir meşruiyet vardır.

Her bir oy zarfında 3 tane mühür var, Yüksek Seçim Kurulunun mührü var, ilçe seçim kurulunun mührü var ve sandık kurulunun mührü var. Her biri tek tek özel imal edilen oy pusulaları ve zarflar. Bunlarla ilgili hiçbir itiraz yok, o gün ben CHP milletvekillerinin, HDP milletvekillerinin Twitter’larına baktım “Arkadaşlar rahat olun, 350 bin kişiyle bütün sandıklardayız, hiçbir yere göz açtırmıyoruz, seçim çok güzel gidiyor, hiçbir sıkıntı yok.” diyenlerin, akşam seçimi kaybedince nasıl terse dönüp yine her defasında olduğu gibi bahane aradıklarını hep beraber gördük. O saate kadar itiraz etmeyenlerin o saatten sonra seçimi kaybedince itiraz etmeye başladıklarını gördüm.

1950’de çok partili hayata geçip gerçek bir seçim yapılmaya başlandığı günden beri her seçimi kaybeden CHP koş a koş a Anayasa Mahkemesine, diğ er mahkemelere gider, bunda da gitti; son derece normaldir. Anayasa’nın 79’uncu maddesinin ikinci fıkrası açık, “Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine hiçbir yere itiraz yapılamaz.” hükmüne rağmen Danış taya gittiler. Danış tay da kararını verdi. Anayasa Mahkemesi Kuruluş u Kanunu’nun 45’inci maddesinin üçüncü fıkrası açık, bireysel başvuru yoluna da gidilemez; ona da giderler. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin birinci protokolünün 3’üncü maddesinde yasama organının seçimleri hariç diğ er seçimlerin hiçbir i Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin kapsamında değildir, oraya da gidebilirler. İsted iğiniz yere gidebilirsiniz ama mahkemelere gitmek yerine millete gidin, millete gidin, meş ruiyeti millette arayın. Mahkemelerden siyasi meş ruiyet çıkmaz, meş ruiyet millett en çıkar ve millet de açık ve net bir şekilde tavrını koymuş , kararını vermiş tir.

Şimdi, bu yürürlüğe giren Anayasa değı ş ikliğ ine göre biz çok tarih i bir sürecin içindeyiz. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun salt çoğunluğunu bu millet seçecek, bu Meclis seçecektir. Millet doğ rudan iki organ ı seçiyor, biri Türkiye Büyük Millet Meclisi, yeni dönemde, biri de Cumhurbaşkanı, yürütme organ ını. Yarıdan fazlasını, salt çoğunluğunu bu Meclise verdi ve Meclise verirken de basit çoğunlukla vermedi; üç te 2, beş te 3 çoğunlukla verdi, çok önemli bir çoğunlukla verdi. İşte biz bu çok önemli bir çoğunlukla inş allah önce komisyonda, Karma Komisyon da 21’e indireceğ iz sonra Genel Kuruldan hep beraber millet in gözünün önünde Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerini seçeceğ iz. Siz de gelin, bu sürece siz de katılın. Anayasa Komisyonu çalış maları sürecinde hep beraber söyledik, MHP geldi, komisyona katıldı; bizim, Anayasa değı ş ikliğ inde baş taki birçok önerimizin kısm en onlardan vazgeç ip revize olduğunu hep beraber gördük. Belki sizler de katılsayd ınız daha farklı sonuç lar çıkabilirdi. Sürece katılın, demokrasinin iş lemesine katılın ki millet de bizi buraya seç ip gönderdiğ inin bir gerekçesi, amacı olduğunu hep beraberce görsün.

7 Haziran seçimlerinde ben Doğ u ve Güneydoğ u Anadolu’daki yaklaşık 250-300 sandıkla ilgili, parti adına, suç duyurusunda bulundum. Sandıkta yüzde 110 katılımlar vardı, ölen insanların oylarını kullandıkları vardı. Bunların hepsini gördük. O zaman ne kadar meş ru bir seçimdi, ne kadar demokratikti, ne kadar büyük bir başarıydı.

1972’de Ferit Melen Başbakan atandığında yüzde 6 oyu vardı arkadaş lar, yüzde 6. 1995’te Bülent Ecevit’in azınlık hükümet i kurulduğ unda yüzde 14 oyu vardı, yüzde 14.

BAŞKAN – Sayın Özkaya, biraz daha şey yapalım da... Arkadaş larımızın önergesi var, diyorlar ki: “Biz isterseniz bu seçim sonuç larını değ erlendirmek üzere ayrı, serbest bir toplantı yapalım.” Ş aka yaptığ ımı söylememe gerek yok herhâlde.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu sebeple, bir ideal hukuk, bir de pozitif hukuk var. Bu Komisyon da, zannediyorum, herkes hukukçu. Son söz olarak: Meş ruiyet in özü pozitif hukukta, 1 oy fazla çıkmış sa meş rudur ve hepimiz buna saygı duymak durumundayız. Sonucu beğ enmeyebiliriz, sonuç bizi rahatsız edebilir, sonuç bizim istemed iğ imiz gibi olabilir ama bu meş rudur, meş ru anayasal değı ş ikliktir, süreç iş lemeye başlam ıştır. Hep beraber, inş allah, gelin, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 7 üyesini de bu Meclisten oy birliğ ine yakın yüksek oylarla seçelim, en iyi arkadaş ları seçelim, en verimli olacak arkadaş ları seçelim ve dört yıl süreyle de onlar yüksek yargıyı ve yargıyla ilgili görevleri yerine getirsinler diyorum.

Yeni sürecin hem Meclisimize hem de aziz milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teş ekkür ederim Sayın Özkaya.

Buyurun Sayın Erkek.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir ara çıkmak zorunda kaldım özel bir sebeple ama geldiğimde, yine, dinlediklerimi duyunca bazı açıklamalar yapma zorunluluğu hissettim bir hukukçu olarak ki burada herkes hukukçu.

Şunu unuttuk herhalde: Bu Anayasa değişikliği OHAL sürecinde gerçekleşti ve OHAL süreçlerinde demokrasinin, hukukun nasıl askıya alındığını hepimiz çok iyi biliyoruz, burada ayrıntılara girmeye gerek yok. Ki Sayın Başbakan bizzat “OHAL sürecinde bir referandum yaptırmayacağız milletimize.” diye taahhüt etmişti Mecliste ama buna rağmen OHAL sürecinde bir referandumu yaşadık. Demokrasinin temeli seçimdir ama adil, özgür ve eşit şartlarda olmak kaydıyla. Eğer bu sağlanırsa hiç sorun değil, 1 oy bile farklı sonuç çıksa herkes saygı göstermek zorunda. Ama böyle olmadığını hepimiz biliyoruz, örneklerle, ayrıntılara girmeye gerek yok.

YSK (Yüksek Seçim Kurulu) açıkça tam kanunsuzluk yaptı. Burada hukukçu olduğu için herkes bilir, seçimlerde, ilçe seçim kurullarının bazı kararları kesindir yasa gereğince, itirazı yoktur, temyizi yoktur ama Yüksek Seçim Kurulu tam kanunsuzluk hâli görürse yalnızca o istisnaıyla kesin olan o Seçim Kurulu kararlarını bozabilir. Peki, kendisi tam kanunsuzluk yaratırsa ne yapacağız? Anayasa’da hüküm var, “Başka bir merciye gidilemez.” diyor. Benim Anayasa’da yazılı temel hak ve özgürlüklerimi, siyasi haklarımı hangi organ koruyacak? Yüksek Seçim Kurulu 17 Şubat 2016 tarihinde bir genelge yayınladı, madde madde seçimin kurallarını yasaya uygun şekilde belirledi. 12 Nisanda, seçimden dört gün önce bütün sandık kurulu başkanlarına eğitim verdi. O eğitimde, mühürsüz zarfların ve oy pusulalarının geçersiz olacağı üstüne basılarak söylendi. Seçim günü sandıklar açıldıktan sonra, doğuda ve güneydoğuda sayım döküm işlemi başladıktan sonra -karar var mı, yok mu bilmiyoruz ama karar olsa da açıkça kanuna ve hukuka aykırı- sandıklar açıldıktan sonra oyunun kuralı değiştirildi, hem de yasaya aykırı bir şekilde. Bu memlekette bir organ kanunun açık hükmünü ihlal ederse, kanunu, hukuku, hukuk devletini kim koruyacak?

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Sandıklar açılmadan verdi o kararı.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – 16.21...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Verse de, aynı gün, seçim günü de verse hiç sorun değil; ister 15.00’te versin ister 16.00’da versin, hiç sorun değil. Konu o değil ki, bizler hukukçuyuz.

Sizlerin, geçmişte Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine ne kadar çok gittiğinizi biliyoruz hak aramak için ama geçmişteki kötü emsalleri vererek hukuku ve adaleti tesis edemeyiz ki. Şeklen yürürlükte Anayasa değişikliği ama bize göre meşru değil çünkü Anayasa’yı iktidar aracı olarak kullanıp otoriter bir sistemi meşrulaştırmak demokratik hukuk devletini yıkmaktır. Siz kuvvetler ayrılığını kaldırıyorsanız, bugün yasamayı, yürütmeyi, yargıyı ve iktidardaki partiyi bir tek kişinin şahsında topluyorsanız... Kuvvetler ayrılığını yıkmak demek demokrasiyi yıkmak demektir, demokrasiyi yıkan bir değişiklik meşru kabul edilemez. Şeklen yürürlüktedir. 1982 Anayasası da hâlâ şeklen yürürlükte ama meşruiyeti hâlâ tartışılıyor. Onun için, bizlerin hukukçu olarak objektif değerlendirmeler yapma zorunluluğumuz var.

Bakın, sürekli darbelerden dem vuruluyor. Hiçbir darbe kabul edilemez, sivil darbe de askerî darbe de hiçbir vesayet de kabul edilemez. Ama ben şunu merak ediyorum, aklıma şu geldi şimdi değerli arkadaşımı dinlerken: 12 Eylül darbesini ayakta alkışlayan ve 12 Eylül darbesini gerçekleştirenlere her gün övgüler düzen Fetullah Gülen’le niye iş birliği yaptınız? Madem darbelere bu kadar karşısınız,

12 Eylül askerî darbesini ve 28 Şubat postmodern darbesini açıkça ayakta alkışlayan bir kişiyle -ki siz bunu biliyordunuz iktidar olduğunuzda, darbeleri desteklediğini- niye o zaman uzun yıllar birliktelik yaptınız? Niye 2010 referandumundan sonra yargıyı teslim ettiniz?

Ben bir hukukçu olarak, yargıyı, hiçbir siyasi partinin, hiçbir kişinin, hiçbir yapının eline geçirmesini doğru bulmuyorum. Sizler belki şu anda mutlu olabilirsiniz, “Benim partimin, benim liderimin eline yargı geçiyor.” diye ama bunun sonuçlarını hep birlikte yaşayacağız, milletimiz bunun bedelini çok ağır ödeyecek, hepimiz ödeyeceğiz, adalet tecelli etmeyecek çünkü.

Başvurularda bile birçok AK PARTİ milletvekili adayının, AK PARTİ yöneticisinin başvuru yaptığını görüyoruz, bunlar bizce doğru değil, yargı siyasallaşüyor. HSK’nın 6 üyesini Cumhurbaşkanı -artık yürütmenin başı- tek imzayla belirleyecek, 7 üyeyi de partisinin çoğunluğu MHP koalisyonuyla birlikte belirleyecek. Bu bir gerçek, yargı bir siyasi parti tarafından veya Cumhurbaşkanı tarafından ele geçirilmiş olacak HSK aracılığıyla. Bu doğru bir şey değil, ben bir hukukçu olarak bunu kesinlikle doğru bulmuyorum; benim genel başkanımın elinde dahi olsa bu yetki, doğru bulmuyorum. Bunların sonuçlarını geçmişte çok yaşadık, bu tecrübeleri yaşadık. O nedenle bizim eleştirilerimiz, uyarılarımız, mücadelelerimiz.

Şimdi, deniyor ki: “Niye siz bulunmadınız?” Bu konuda en yetkin kişi Bülent Tezcan başkanımız; o, o süreçleri bire bir yaşadı. Biz demokratik parlamenter sistemi savunuyoruz. Demokratik olmayan, bir, hiper patronlu başkanlık sistemi dayatmasına karşı olduğumuz için o süreçte birlikte olamadık ve Türkiye bugünden sonra, ileride anayasal demokrasiye, hukuk devletine, çoğulculuğa, tek sesliliğe değil, çok sesliliğe inanan herkesle beraber bu anayasal demokrasiyi ve demokratik parlamenter sistemi tesis etmek zorunda çünkü bu şekilde gerçekten adaletili bir şekilde bu ülkenin yönetilemeyeceğini hepimiz görüyoruz, onun için bu haklı uyarıları paylaşıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erkek.

Arkadaşlar, Genel Kurulla ilgili çok büyük çağrı var, baskı var. İsterseniz ara verelim, orada katılalım, tekrar toplantıya devam edelim. Söz talepleri var, onun için yani, ben söz vermek istiyorum isteyen arkadaşlara.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, normalde birer temsilci konuşacaktı. Hava değişince mecburen herkes söz aldı.

BAŞKAN – Doğrusu oydu, evet, doğrusu oydu. Ama isterseniz, müsaade ederseniz önerge var, ben sizlere de ulaştırdım. Önergeyi okutalım, oylayalım.

Olur mu Murat Bey?

MURAT EMİR (Ankara) – Ben kısa konuşurum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ama iki dakika kaldı aşağıda, onun için. Oylama yapılacak. İsterseniz ara verelim eğer konuşma şeyiniz... (CHP sıralarından gürültüler)

Müsaade edin o zaman, bir önerge var, hemen -sizlere dağıttık- okutalım mı?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yani isterseniz okutun ama orada soracağımız bir şey var, önergeyi yazarların bir açıklama yapması lazım.

BAŞKAN – İsterseniz hızlıca bir okuyun hemen, kayda geçsin.

IV.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Karma Komisyon çalışmalarında tam tutanak tutulması, HSK üye adaylığı seçimiyle alakalı alt komisyon kurulması ve alt komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin karar

BAŞKAN - Buyurun:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma
Komisyon Başkanlığına

21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un çerçeve 17'nci maddesiyle Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddenin (c) fıkrası gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kurulu için 7 üye seçimi yapılacaktır.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu üye adaylığı seçimiyle alakalı olarak;

- 1) Karma Komisyon çalışmalarında tam tutanak tutulmasına,
- 2) Uygulanacak usul ve esasları değerlendirmek üzere bir alt komisyon kurulmasına,
- 3) Kurulacak Alt Komisyonun;
 - a) Çalışmalarında tam tutanak tutulmasına,
 - b) Çalışma konusuyla ilgili olarak Karma Komisyon adına yazışma yapma konusunda yetkili kılınmasına,
 - c) Adayların başvuru evrakının incelemesine, değerlendirmesine ve seçim evrakını hazırlamasına,
 - 4) Alt Komisyon çalışmalarının en çok üç gün içinde tamamlanmasına,
 - 5) Hâkimler ve Savcılar Kurulu üye seçiminin her bir üyelik için ayrı ayrı ve gizli oyla yapılmasına,
 - 6) Her siyasi partiden, bildirmesi hâlinde, birer üye ile Karma Komisyon Kâtip üyesinden oluşan 5 kişilik Tasnif Komisyonu kurulmasına, Tasnif Komisyonunun aday belirleme süresince görev yapmasına,

karar verilmesini arz ve teklif ederiz. 4/5/2017

Abdurrahman Öz
Aydın

Serap Yaşar
İstanbul
Yusuf Başer
Yozgat

Hilmi Bilgin
Sivas

BAŞKAN – Gerekçeyi de okuyalım.

Gerekçe:

İşbu önergeyle, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üye seçimin belli bir düzen çerçevesinde yapılmasını sağlamak ve sonraki uygulamalara esas teşkil edilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tezcan, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Şimdi, Sayın Başkan, bu önergeyi veren arkadaşlar veya siz, kim açıklayacaksa burada mesela 3'üncü maddenin (c) bendinde alt komisyonun görevleri sayılırken "Adayların başvuru evraklarının incelenmesine, değerlendirilmesine ve seçim evrakının hazırlanmasına..." diyor. Şimdi, buradaki "değerlendirmek"ten kasıt nedir? Bunu anlamak istiyoruz. Bir açıklansın; bu bir.

İkincisi: Komisyon... Bu arada 83 aday var müracaat eden. Bir: Komisyon bu adayları dinlemeyecek mi? İkincisi: Komisyon bu adaylarla ilgili mütalaada bulunmayacak mı? Yani şimdi, 83 aday var, alt komisyona adaylar gelecek, ne yapacak alt komisyon? Asıl oy verecek olan komisyon bu adaylarla ilgili toplantısında bir müzakere yapmayacak mı? Burada çünkü görmüyoruz, bu düzenlemenin içerisinde bunu. Bu hususun açıklığa kavuşmasını öncelikle talep ediyoruz.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Öz.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Sayın Tezcan, teşekkür ediyorum önergenin sahibi olarak.

Şimdi, bu alt komisyonun hattı zatında bir sekretarya görevi görecek ve Anayasa'mız gereğince HSK üyelerinin seçiminde yetkili ve görevli merci şu an bulunduğumuz Karma Komisyon. Karma Komisyon yetkili olduğu için, biz sadece müracaat evrakları, yeterlilik şartlarını taşıyorlar mı, bir tasnif yapacağız. Bu tasnifi alt komisyon raporu olarak komisyona sunacağız. Bütün oylamayı ve işlemlerin hepsini komisyon yapacak, değerlendirme komisyona aittir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Buradaki müzakere yine baki.

BAŞKAN – Tabii, karar verecek olan komisyon buradaki komisyon. Alt komisyon bir hazırlık yapacak bununla ilgili olarak.

Evet, önergeyi değerli arkadaşlar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Oy çokluğuyla.

BAŞKAN – Alt komisyon için...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Oy çokluğuyla Başkanım, zapta geçsin diye buraya bastım ama herhâlde...

BAŞKAN – Ama “hayır” diyen kimse el kaldırmadı da onun için.

Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, alt komisyon için hesaplama... Bir hesaplamayı yansıtalım şeye. Her partiden en az bir kişi bulunsun düşüncesiyle yaptığımız hesaplamada 9 kişiden komisyon oluşturabiliyoruz. Bu milletvekili sayısına göre buçuğun üzerindeki yukarıya, altındakiler de aşağıya indiriyor.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Önerge öyle değil ama.

BAŞKAN – O başka, tasnif komisyonuyla ilgili, bu alt komisyon Sayın Tezcan.

Dolayısıyla, AK PARTİ 5, Cumhuriyet Halk Partisi 2, HDP 1, MHP 1 olmak üzere 9 kişilik bir komisyon oluşturacağız.

Partilerden arkadaşlar: MHP'den Sayın Parsak'ı yazalım.

Cumhuriyet Halk Partisi? Sayın Tezcan, alt komisyon için isim...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Alt komisyona üye vermeyeceğimizi daha önce de ifade etmiştik, üye vermiyoruz.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

Sayın Sancar...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Evet, biz de gerekçelerimizi açıkladık, alt komisyona üye vermeyeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sancar.

AK PARTİ’den de arkadaşlardan Cengiz Aydoğdu, Hakan Çavuşoğlu, Yılmaz Tunç, Murat Alparslan, Zekeriya Birkan.

Alt komisyon için arkadaşlar -bir ara var zaten şeyde- isterseniz bugün bir saat verelim başlarsanız. 18.30’da alt komisyonun burada toplanmasını öngörüyoruz.

Değerli arkadaşlar, alt komisyon çalışmasını yapacak, ondan sonra toplantı için salı günü saat 15.30’da toplanmak üzere oturumumuzu kapatıyorum, toplantımızı kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 17.48

